

Pedagogisch beleidsplan

©Dit document bevat informatie over KiddoStaff en de diensten van KiddoStaff. De inhoud ervan is dan ook vertrouwelijk en alleen bestemd voor KiddoStaff en de klant. Van beide partijen wordt verwacht uiterst discreet om te gaan met dit document.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. PEDAGOGISCH BELEID.....	4
2.1 Stimuleren van het gevoel van zelfvertrouwen	4
2.2 Stimuleren van gewenst gedrag en corrigeren van ongewenst gedrag.....	4
2.3 Bieden van veiligheid en geborgenheid.....	5
3. BEGELEIDING VAN ONTWIKKELING	7
3.1 Begeleiding van de sociale ontwikkeling.....	7
3.2 Begeleiding van de emotionele ontwikkeling.....	10
3.3 Begeleiding van de cognitieve ontwikkeling	12
3.4 Begeleiding van de motorische ontwikkeling.....	15
3.5 Begeleiding en ondersteuning/coaching van de leidster door Kiddo Staff	18
4. RICHTLIJNEN VAN HET GEZIN	19
4.1 Verslag van intake en gezinsinformatie van ouders.....	19
4.2 Dagritme/ pedagogisch werkplan.....	20
4.3 Overdrachtschrift/groepsapp.....	20
4.4 Bespreken van meningsverschillen met de ouders.....	20
4.5 Noodsituaties	21
4.6 Verklaringen.....	21
4.7 Risico-inventarisaties	23
4.8 Bereikbaarheid	23
BIJLAGEN	25
Bijlagen 1 – pedagogisch werkplan	25

1. INLEIDING

Kiddo Staff is een landelijk werkend intermediair voor professionele en betrouwbare kinderopvang aan huis. Het betreft kleinschalige kinderopvang bij de vraagouder thuis. De overheid en de vraagouders verwachten in de kinderopvang een duidelijke bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen.

In het pedagogisch beleidsplan staat de pedagogische visie van Kiddo Staff centraal. De pedagogische visie wat betreft de ontwikkeling van kinderen is te omschrijven in een aantal hoofdtaken;

- De opvang en verzorging van kinderen van nul tot dertien jaar in een gezinssituatie is de verantwoordelijkheid van de leidster aan huis.
- Zij zal een belangrijke bijdrage leveren aan de opvoeding en ontwikkeling van deze kinderen. Juist omdat kinderen in de leeftijd van nul tot dertien jaar veel veranderingen moeten doorstaan in hun ontwikkeling, is het van belang dat de leidster aan huis goed aansluit bij de opvoeding van de vraagouders.

In het volgende stuk wordt het pedagogisch beleid van Kiddo Staff nader uitgewerkt. Aansluitend volgt een uitgebreid stuk over de sociaal, emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling van kinderen in het algemeen. Deze ontwikkelingen zijn toegespitst naar de leeftijdsopbouw. Tenslotte, naast het pedagogisch beleid heeft Kiddo Staff ook een aantal richtlijnen opgesteld voor haar leidsters aan huis, waaraan zij zich dient te houden binnen een gezin.

2. PEDAGOGISCH BELEID

Kinderen verschillen van elkaar in hun individuele ontwikkeling. Deze verschillen kunnen worden beïnvloed door diverse factoren, namelijk de genen (welke genetische bagage draagt het kind bij zich), de ontwikkelingsgeschiedenis (wat is er de afgelopen tijd gebeurd) en de omgevingsfactoren. Het is belangrijk dat de leidster op de hoogte is van de achtergrondinformatie van het kind en het gezin, zodat het mogelijk is om tijdens het werk hierop eventueel in te kunnen spelen. Deze vorm van opvang biedt de mogelijkheid om rekening te houden met de leeftijd en functioneringsniveau van het individuele kind.

Kiddo Staff vindt het belangrijk dat de opvang en verzorging van kinderen van nul tot dertien jaar in een gezinssituatie op eenzelfde wijze gehanteerd wordt:

- Stimuleren van het gevoel van zelfvertrouwen
- Stimuleren van gewenst gedrag en corrigeren van ongewenst gedrag
- Bieden van veiligheid en geborgenheid.

2.1 Stimuleren van het gevoel van zelfvertrouwen

Kinderen maken op sociaal gebied een grote ontwikkeling door. Het proces van volledig afhankelijk zijn van ouders/leidster naar zelfvertrouwen krijgen en zelfstandig worden. De leidster dient het kind te steunen als het 'de wereld' verkent en gepaste, leeftijdsadequate grenzen te stellen. Van groot belang is hierbij dat de grenzen en regels passen binnen de opvoeding van de ouders. Er zal steeds een stukje verantwoordelijkheid aan het kind worden gegeven, zodat het kind eigen grenzen weet te verleggen waardoor zelfstandigheid en zelfvertrouwen kunnen groeien.

2.2 Stimuleren van gewenst gedrag en corrigeren van ongewenst gedrag

Het leren gehoorzamen aan sociale regels en verwachtingen is ook een belangrijke ontwikkeling die kinderen doormaken.

Hierbij is het van belang dat de leidster gewenst gedrag stimuleert door middel van positieve stimulering.

Een leidster corrigeert ongewenst gedrag door middel van een duidelijk uitleg te geven. De leidster kan bijvoorbeeld bij een ruzie zeggen dat de kinderen elkaar excuses moeten aanbieden en bovendien samen een manier moeten vinden om de ruzie op te lossen. De responsieve houding van de leidster blijft hier van belang. Bij het stimuleren van gewenst gedrag en het corrigeren behoren de algemene normen, waarden en regels van de ouders centraal te staan. Het is van belang dat de leidster en ouders hier regelmatig over communiceren.

2.3 Bieden van veiligheid en geborgenheid

Om je als kind te kunnen ontwikkelen is het van belang om een gevoel van veiligheid en geborgenheid te ervaren. Door een optimale leefomgeving in huis te creëren zal een kind zich kunnen ontplooien tot een gezond en gelukkig mens. De leidster is mede verantwoordelijk voor een fijne sfeer in huis en neemt in samenwerking met de ouders maatregelen omtrent de veiligheid van alle betrokkenen.

Een belangrijke competentie voor de leidster is het geven van een gevoel van emotionele veiligheid aan de kinderen waar zij voor zorgt. Om als leidster vertrouwd te worden voor het kind is het belangrijk dat er met regelmaat contact is met het kind. Kiddo Staff gaat uit van minimaal vijf opvanguren in de week en streeft er daarom ook naar om een leidster minimaal voor een jaar in een gezin te plaatsen. De opvanglocatie is in het concept van Kiddo Staff altijd het huis van de opdrachtgever. De natuurlijke en eigen omgeving van de kinderen zelf. Voordat de opvang start worden tussen vraagouder en leidster afspraken gemaakt over het wennen van het kind aan de leidster en aan de nieuwe situatie.

Een kind ervaart emotionele veiligheid wanneer hij weet waar hij aan toe is en wat het kan verwachten. Een herkenbare dagindeling en gewoonten in de verzorging die afgestemd zijn op de verzorging door ouders zijn hierin belangrijk. Maar ook terugkerende gewoonten die alleen in het gezin gelden en het adequaat reageren op zijn signalen en behoeften zijn van belang en geven duidelijkheid.

Door als leidster zoveel mogelijk te vertellen en uit te leggen wat er gaat gebeuren, worden situaties voorspelbaar en overzichtelijk voor het kind. Het hebben van oog- en of lichaamscontact is belangrijk in de communicatie met het kind. Een kind ervaart dat de leidster er echt voor hem/haar is met zorgvuldige aandacht.

Het is voor de leidster belangrijk om op de hoogte te zijn van de leefwereld van het kind, omdat zij in het contact met het kind gebruik kan maken van voor hem vertrouwde en herkenbare dingen, die voor het kind belangrijk zijn. De vraagouder kan deze informatie geven tijdens de overdracht ('s morgens als de leidster arriveert of aan het einde van de dag als de vraagouder thuis komt). De leidster kan hier ook gericht naar vragen (bij de vraagouder wanneer het gaat om een jong kind, aan het kind zelf wanneer het wat ouder is).

Naast de emotionele veiligheid worden er eisen gesteld aan de locatie waar de opvang plaatsvindt om de algemene veiligheid te kunnen waarborgen. De locatie moet voldoen aan onderstaande eisen:

- Er is een aparte slaapruijnte voor kinderen jonger dan 1,5 jaar en is afgestemd op het aantal kinderen.
- Er is voldoende speelruimte, binnen en buiten.
- Er is een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd en deze wordt jaarlijks herhaald.
- De locatie is altijd volledig rookvrij.
- De locatie is voorzien van voldoende goed functionerende rookmelders.

Het aantal kinderen dat tegelijk opgevangen mag worden is afhankelijk van hun leeftijd.

Bij het maximum aantal op te vangen kinderen worden ook eventueel vriendjes of vriendinnetjes geteld die zich op de locatie bevinden. Het maximum aantal kinderen dat tegelijk aanwezig mag zijn, is:

- 6 kinderen in de leeftijd van 0 – 13 jaar.
- 5 kinderen wanneer zij allen jonger zijn dan 4 jaar.
- 4 kinderen van 0 en 1 jaar oud, waarvan maximaal twee van 0 jaar.

Tijdens de opvang dient er altijd een achterwacht beschikbaar te zijn. De achterwacht moet telefonisch bereikbaar zijn. Een achterwacht hoeft niet aanwezig te zijn, maar indien gewenst binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn. Een lijst met namen en telefoonnummers moet door de leidster te raadplegen zijn en de achterwacht dient een mobiele telefoon bij zich te hebben.

Kiddo Staff verwijst haar leidsters naar het Veilig Slapen Protocol (<https://www.veiligheid.nl/themas/kinderveiligheid/protocol/protocol-veilig-slapen-de-kinderopvang>). Het protocol biedt de leidsters eenduidig beleid met handvatten voor uitvoering in de praktijk, zodat baby's veilig kunnen slapen en ouders met vertrouwen hun kindje achterlaten bij de leidster.

3. BEGELEIDING VAN ONTWIKKELING

Kiddo Staff vindt het belangrijk dat de leidster de ontwikkeling van de kinderen stimuleert. Elk kind is uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen niveau. Dit is ook leeftijdsgerelateerd. De leeftijdscategorieën die Kiddo Staff hanteert, zijn:

Baby's:	0 - 1 jaar
Dreumesen:	1 - 2 ½ jaar
Peuters:	2 ½ - 4 jaar
Kleuters:	4-6 jaar
Basisschoolleeftijd:	6 - 13 jaar

In de volgende stukken worden respectievelijk de sociale, emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling uitgelegd. Eerst volgt een algemene omschrijving van de ontwikkeling, waarna vervolgens een gespecificeerde uitleg wordt gegeven naar de eerder genoemde leeftijdscategorieën. Het is niet mogelijk om een gehele beschrijving van de ontwikkelingen te geven. Daarom is het goed om te weten dat alleen de kernpunten van de kinderlijke ontwikkeling worden beschreven om op deze manier de leidster een beter zicht te geven in de ontwikkelingsfasen waar kinderen zich in kunnen bevinden.

3.1 Begeleiding van de sociale ontwikkeling

De sociale ontwikkeling speelt in het algemeen een grote rol in het dagelijkse leven van ieder kind. Het bouwt zich op in de vorm van een gehechtheid tussen een kind en de verzorgers. In de meeste gevallen gaat een kind een gehechtheidsrelatie aan met de primaire verzorger. Veelal is dit de moeder en/of de vader van het kind. Omdat de leidster een zeer centrale rol vervult in de opvoeding van het kind, is het van belang dat er ook een gehechtheidsrelatie opgebouwd wordt tussen het kind en de leidster. De leidster reageert adequaat en responsief op de behoeften van het kind, waardoor een veilige leefomgeving voor het kind wordt gecreëerd. Bij het aangaan van relaties met anderen geeft de leidster steun en toont zij begrip. De leidster kan hierbij, afhankelijk van de leeftijd van het kind, goede begeleiding aanbieden.

3.1.1 Baby's (0 - 1 jaar)

De sociale ontwikkeling bouwt zich in de eerste levensjaren op in de vorm van gehechtheid tussen baby's en verzorgers.

Het is van belang dat de leidster een constante en stabiele factor is voor de baby om deze gehechtheidsrelatie te creëren.

De sociale ontwikkeling in de eerste zes maanden wordt gekenmerkt door verschillende processen. De belangrijkste processen hierbij zijn: imitatie en wederkerigheid. Baby's hebben namelijk de neiging om het gedrag van de ouders en leidster aan te nemen. Als een verzorgster erg gehaast is, maar toch altijd reageert zie je dat de baby's onrustiger slapen dan bij een verzorgster die niet altijd reageert maar wel rustig is en de tijd neemt. Het tweede proces is wederkerigheid. Allereerst houden de ouders en leidster sociale gesprekken met de baby en naarmate het kind ouder wordt en zich meer ontwikkelt, zullen beide partijen steeds meer gelijk worden in de interactie en elkaar steeds beter begrijpen.

De sociale ontwikkeling in de tweede zes maanden is zeer ingrijpend. Na zes maanden kunnen baby's verzorgers namelijk herkennen, zijn ze aan hen gehecht en hebben ze een gevoel van veiligheid. Een belangrijke ontwikkeling ligt tussen de zeven en tien maanden: de negatieve reactie van baby's ten opzichte van vreemde mensen. Rond vijf maanden gaat een baby huilen als een vreemde hem/haar aankijkt en tussen zeven en tien maanden begint een baby negatief te reageren op vreemden. Dit is echter een bij de ontwikkeling passende, normale reactie. Ook is scheidingsangst een bekend proces waar een baby doorheen gaat. Een baby reageert negatief als een verzorgster tijdelijk vertrekt. Belangrijk is om sensitief en responsief te reageren op het gedrag van een baby.

3.1.2 Dreumesen (1 – 2 ½ jaar)

Gedurende de dreumestijd verandert er op sociaal gebied heel veel voor een kind. De dreumesen komen in aanraking met leeftijdsgenootjes. Vaak wordt er ook gebruik gemaakt van een peuterspeelzaal. Een belangrijke taak hierbij is om zelfvertrouwen te krijgen om vervolgens minder afhankelijk te worden van de ouders en leidster. Bovendien leren de dreumesen te gehoorzamen aan sociale regels en verwachtingen. Voor ouders en leidster ligt hierbij de taak om het kind te steunen als het de wereld verkent en gepaste grenzen te stellen voor het kind.

3.1.3 Peuters (2 ½ - 4 jaar)

Tijdens de peutertijd wordt de wereld van het kind steeds groter. Het kind maakt zichtbare ontwikkelingen op het gebied van zelfvertrouwen, zelfcontrole en zelfregulatie. Ze leren van de (volwassen) mensen om zich heen en maken stappen in hun weg naar onafhankelijkheid. De peuterspeelzaal kan een grote verandering in het leven van een peuter vormen. Daar leren zij om te gaan met leeftijdsgenootjes. Ouders en leidster dienen hierbij steun aan de peuter te geven, zodat hij/zij meer zelfvertrouwen krijgt bij de uitvoering van diverse vaardigheden. Kiddo Staff stimuleert haar leidsters om sociale contacten tussen leeftijdsgenootjes op te zoeken door het bezoek aan een kinderboerderij of bibliotheek waar vaak diverse activiteiten worden georganiseerd. Ook organiseert Kiddo Staff jaarlijkse minimaal twee speelochtenden waarbij leidsters elkaar kunnen ontmoeten en de kinderen met elkaar kunnen spelen.

Het is geen onwil, maar een kind heeft in deze fase nog weinig vermogen om zich te verplaatsen in een ander en denkt dat anderen hetzelfde denken als hij of zij. Ook gaat het spelen met twee kinderen nu nog beter dan met meerdere kinderen. Het is de periode dat omgangsregels/groepsregels die met elkaar worden afgesproken geaccepteerd gaan worden door het kind. De zelfbeheersing neemt toe, waardoor er minder (peuter)driftbuien zullen zijn. Kinderen zijn in deze leeftijdsfase wel gevoelig voor complimenten en kritiek. Daarnaast ontstaan in deze fase de eerste vriendschappen.

3.1.4 Kleuters (4-6 jaar)

De fase van 'naar school gaan' speelt een belangrijke rol in de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Samenspelen en relaties met andere kinderen wordt belangrijker. Het kind wordt zich meer bewust van zijn eigen 'ik' en ontdekt dat hij/zij kwetsbaar is en dat kan in deze fase voor angst zorgen (bv. voor een tandarts, wesp of een wondje met bloed). De werkelijkheid en fantasie lopen soms nog door elkaar. Er kunnen veel 'waarom'-vragen worden gesteld. Eigen oplossingen kunnen bedacht worden, maar er worden nog wel veel denkfouten gemaakt. Kinderen kunnen zich steeds beter houden aan regels (school speelt hierin ook een belangrijke rol). Het besef van goed en fout neemt ook toe.

Belangrijke aandachtspunten in deze fase zijn dat de kinderen nu meer beïnvloedbaar zijn. Vooruitdenken en gevolgen overzien is nog lastig. Hij/zij begint aan iets en ziet wel hoe het loopt. Vanaf zes jaar kan hij/zij zich meer voorstellen hoe iets gekomen is. Emoties spelen een belangrijke rol en hij/zij laat zich hierdoor nu ook leiden. Kinderen van deze leeftijd hebben wisselende vriendschappen en het inleveren in anderen kan nog moeilijk zijn.

3.1.5 Kinderen in de basisschoolleeftijd (6 - 13 jaar)

Tijdens de basisschoolleeftijd speelt het contact met andere leeftijdsgenootjes een grote rol. Kinderen in deze leeftijd besteden gewoonlijk meer tijd met leeftijdsgenootjes en kunnen unieke leerervaringen opdoen. Het is de taak van ouders en leidster om op dusdanige wijze passende grenzen te stellen, zodat het kind zich toch volop kan ontwikkelen en voorbereiden op het steeds minder afhankelijk worden van verzorgers.

3.2 Begeleiding van de emotionele ontwikkeling

De sociale ontwikkeling van een kind gaat gepaard met de emotionele ontwikkeling. De leidster speelt een belangrijke rol in het aanleren van de emotieregulatie. Dit betekent dat een kind leert om met emoties om te gaan. De leidster stimuleert het kind om gevoelens te tonen en hierover te praten. Het kind mag boos zijn, maar in geval van een boze reactie in de vorm van schoppen, slaan, spugen, bijten, schreeuwen etc. wordt met een uitleg duidelijk gemaakt dat dit niet gepast en toegestaan is. Uiteraard staat hier de responsieve houding ten opzichte van het kind centraal.

3.2.1 Baby's (0 - 1 jaar)

De emotionele ontwikkeling bevat het tot uiting laten komen van verschillende emoties en de ontwikkeling van emotieregulatie. Tijdens de eerste zes maanden laten baby's reacties zien die op emoties lijken: huilen en glimlachen. Deze reacties zijn echter reflexen op de omgeving en betekenen niet hetzelfde als op latere leeftijd. Vanaf drie maanden beginnen baby's meer specifieke reacties te tonen. Vanaf zeven maanden komen emotionele reacties steeds vaker voor. De reacties worden duidelijk meer verschillend, specifiek en directer. Bovendien ontwikkelen baby's meer flexibele vaardigheden om zich te redden in emotionele situaties. Ze zijn zich bewust van hun ouders/verzorgers, hun eigen ik en de steun die zijn/haar omgeving kan bieden.

3.2.2 Dreumesen (1 – 2 ½ jaar)

Hoewel in de babytijd het kind leert dat er diverse emoties zijn, leert het kind tijdens de dreumestijd om deze verschillende emotionele reacties in diverse situaties toe te passen. Een voorbeeld hiervan is de stress die een kind ervaart tijdens iets doen dat verboden is, wat een driftbui tot gevolg kan hebben. Deze driftbuien zijn echter veelal normaal en passend bij de leeftijd. In de laatste fase van de dreumestijd komen kinderen terecht in de beginnende peuterpubertijd. Bovendien leren dreumesen emoties als verlegenheid en schaamte kennen.

3.2.3 Peuters (2 ½ - 4 jaar)

Het is belangrijk om veel aandacht te besteden aan de sociale ontwikkeling van het kind in deze leeftijdsfase. Ze willen erbij horen en kijken op naar vriendjes en vriendinnetjes. Onder begeleiding van de leidster kunnen kinderen leren om te gaan met empathie, mededogen en sociaal bewustzijn. Vaak gaat het ook om het leren om te gaan met emotie en eigen wil. Het is belangrijk om bij kinderen te benoemen dat ze een eigen wil mogen hebben en hun emoties mogen tonen. De kinderen leren dat ze hun gevoelens mogen uitspreken en dat hier aandacht voor is.

Ieder kindje in het gezin is voor de leidster even belangrijk. Het is belangrijk om als leidster de kinderen te leren luisteren naar elkaar en te praten in groepsverband. Dat kan zowel binnen het gezin, als bv. tijdens het buitenspelen of als er een vriendje/vriendinnetje komt spelen.

Sociaal gedrag leren kinderen spelenderwijs. Het oefenen met spelletjes kan hierbij helpen, omdat kinderen in deze fase eenvoudig spelregels leren accepteren. Net als het op hun beurt wachten. Ook het spelen van rollenspelen is leerzaam doordat kinderen hierbij de ruimte krijgen om emoties en indrukken te verwerken. De leidster kan gebruik maken van verkleedkleden, knuffels, poppen en theeservies.

3.2.4 Kleuters (4-6 jaar)

Kinderen leren in deze fase vooral door het voorbeeld wat zij van anderen krijgen. Een leidster kan het kind stimuleren om zich sociaal-emotionele vaardigheden eigen te maken door;

- steeds uitleg te geven
- het kind ruimte te geven voor zijn/haar fantasie
- niet constant te waarschuwen, maar duidelijke instructies te bieden
- het uitspreken van rare woorden niet te bestraffen, maar door uit te leggen dat het geen fijn woord is en je het niet wilt horen. Zegt het kind het om aandacht te krijgen dan kan je dit het beste negeren en het kind positieve aandacht geven bij gewenst gedrag.
- conflicten zoveel mogelijk zelf te laten oplossen
- keuzes te geven bij verveling
- grenzen te geven en regels op te stellen, zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Hoe vaker een kind 'nee' te horen krijgt, hoe sneller hij 'nee' zal zeggen op een vraag of verzoek van jou.

3.2.5 Kinderen in de basisschoolleeftijd (6 - 13 jaar)

Gedurende de basisschoolleeftijd leren kinderen emoties beter te begrijpen en de oorzaken ervan. Bovendien kunnen deze kinderen zich steeds beter inleven in anderen en begrijpen ze dat andere kinderen andere gevoelens kunnen hebben. Verder leren de kinderen zichzelf te vergelijken met anderen, ook qua uiterlijk. Dit speelt zich voornamelijk af in de laatste jaren van de basisschool.

3.3 Begeleiding van de cognitieve ontwikkeling

Een belangrijke ontwikkeling op cognitief gebied is de ontwikkeling van taal. Kinderen leren vaardigheden om ideeën in woorden om te kunnen zetten en vaardigheden om te begrijpen wat andere mensen zeggen. De leidster stimuleert het kind om deze twee vaardigheden (verder) te ontwikkelen. Onder andere door middel van (educatieve) spelsituaties leert het kind redeneren en informatie te verwerken en kennis uit te breiden.

3.3.1 Baby's (0 - 1 jaar)

Objectpermanentie neemt een centrale rol in bij de cognitieve ontwikkeling van baby's. Dit is het proces waarbij een baby leert dat objecten ook bestaan wanneer ze niet in het zicht zijn. Kinderen tot vier maanden zullen namelijk niet zoeken naar verstopte objecten. In de leeftijd van vier tot acht maanden zal een kind zoeken als het object gedeeltelijk zichtbaar is. Pas vanaf de leeftijd van 1,5 jaar kan een kind begrijpen dat een speeltje er ook is als het buiten beeld is. Een leidster kan dit spelenderwijs stimuleren door een speeltje/knuffeltje voor een deel onder een doek te leggen of ergens achter te houden.

3.3.2 Dreumesen (1 – 2 ½ jaar)

Het leren van taal is één van de belangrijkste cognitieve ontwikkelingen voor dreumesen. Tot het eerste levensjaar zullen de meeste baby's brabbelen en wat standaard woorden als mama uit kunnen spreken. Na het eerste jaar leren dreumesen echter dat ze van lettergrepen bestaande woorden kunnen maken en hier betekenis aan kunnen verlenen. Hierna volgt de fase waarin kinderen met zinnen gaan spreken die uit twee woorden bestaan, om uiteindelijk volzinnen te kunnen maken. Omdat kinderen taal en spraak voor een gedeelte overnemen en leren van verzorgers, is het van belang dat de leidster Algemeen Beschaafd Nederlands spreekt.

3.3.3 Peuters (2 ½ - 4 jaar)

Kinderen in deze leeftijdsfase kunnen nog geen onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid. Ze leren wiskundige vormen zoals een cirkel, vierkant en driehoek te begrijpen en ze denken vooral in symbolen. Een tent wordt van een laken gemaakt en een huis van een doos. Herhaling geeft voor hen vertrouwen (bv. liedjes, boekjes en verhalen). Ook het probleemoplossend vermogen ontwikkelt in deze fase hard. Het kind kan bijvoorbeeld situaties bedenken waarin vergelijkbare problemen voorkwamen en hij/zij doet dan wat het al eerder geleerd heeft.

Peuters ontdekken en leren veel met hun zintuigen. De leidster kan bij deze natuurlijke ontwikkeling aansluiten door materialen en werkjes aan te bieden waarmee ze hun zintuigen kunnen oefenen. Materialen en werkjes om waar te nemen, te horen, voelen, ruiken en proeven.

3.3.4 Kleuters (4-6 jaar)

Kinderen ontwikkelen hun verstandelijk vermogen in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Daar kun je op inspelen, door iets aan te bieden (een bepaald soort speelgoed, een iets moeilijkere vraag) wat past bij die interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling. Jonge kinderen denken vooral concreet, vanuit hun eigen ervaringen en zintuiglijke waarnemingen. Kinderen van vier hebben plezier in spelletjes als het ordenen van voorwerpen naar soort, grootte of kleur. Als je als leidster hierover praat, help je de kinderen de taal te ontwikkelen die daarbij hoort: “Die hoort bij ...” “Die lijkt op ...” “Die is groter/kleiner dan...” En laat zij horen hoe je logische verbanden onder woorden brengt: “Ja, die hoort daar, want ...” Bepaalde soorten speelgoed zijn heel geschikt om kinderen in deze leeftijd ontdekkingen te laten doen over bijvoorbeeld snelheid (autootjes die rijden van plankjes met verschillende hellingen) of zwaartekracht (knikkerbaan). Ook het samen lezen en navertellen van prentenboekverhalen is stimulerend voor de taal- en denkontwikkeling, vooral wanneer er met de kinderen over gepraat zal worden. Het is goed om na het voorlezen het verhaal met de kinderen samen te vatten. Zo krijgen ze besef van verhaalstructuur, tijdsverloop en oorzaak-gevolgrelaties. Memorie of spelletjes op de computer kunnen ook goed zijn voor de denkontwikkeling.

3.3.5 Kinderen in de basisschoolleeftijd (6 - 13 jaar)

Grote cognitieve ontwikkelingen tijdens de basisschooltijd zijn: logisch redeneren, gerichte concentratie en flexibel aandacht richten en verdelen. Deze processen ontstaan al tijdens de kleutertijd, maar tijdens de basisschoolleeftijd verbeteren ze. Bovendien wordt de intelligentie stabiel naarmate een kind ouder wordt. In deze leeftijdsfase is het van belang om het kind nieuwe ervaringen te laten opdoen. Hiermee bevestig je hem/haar in zijn/haar eigenwaarde. Op deze manier kan hij/zij zich ontwikkelen en groeien. Ondersteun het kind op de momenten dat hij/zij het nodig heeft. Help hem/haar bij wat hij/zij nog niet zelf kan zodat het hem/haar met een beetje hulp wel lukt. Dat geeft hem/haar zelfvertrouwen in zichzelf en ook in jou als leidster.

3.4 Begeleiding van de motorische ontwikkeling

Naast de sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen speelt de motorische ontwikkeling een grote rol in het leven van een kind. Motoriek is onderverdeeld in fijne en grove motoriek. Grove motoriek omvat het gebruik van armen en benen en de coördinatie. Grove motorische vaardigheden zijn o.a. kruipen, lopen, fietsen en zwemmen. Bij de fijne motoriek worden handen en vingers gebruikt om objecten te manipuleren. Deze fijne motorische vaardigheden komen tot uiting bij bijvoorbeeld schrijven en veters strikken. De taak van de leidster is beide onderdelen van de motoriek te stimuleren door middel van aan de leeftijd aangepaste spelletjes, knutselactiviteiten, sportieve activiteiten in en rondom het huis.

3.4.1 Baby's (0 - 1 jaar)

De motorische ontwikkeling van baby's verloopt in verschillende fasen, die zich naast elkaar steeds verder ontwikkelen. De eerste motorische vaardigheid die een baby ontwikkelt, is de controle van de bewegingen van de ogen. Vervolgens leren baby's te grijpen naar objecten. Uiteindelijk beginnen de meeste baby's na een jaar te lopen. Dit lopen begint met het kruipen met armen en benen en vervolgens op handen en knieën. De exacte leeftijd kan onderling erg verschillen, maar hangt niet af van de intelligentie van het kind. Het is dus ook niet direct zorgelijk als een kind in vergelijking met leeftijdsgenootjes wat later is met lopen. De leidster stimuleert en prikkelt een kind door activiteiten aan te bieden die hij zij nog niet volledig beheerst.

3.4.2 Dreumesen (1 – 2 ½ jaar)

Zoals eerder vermeld beginnen baby's na een jaar met lopen. Voor een kind is dit dé manier om de wereld letterlijk te gaan ontdekken. Met hulp van tafels en stoelen kan een dreumes zich verplaatsen in de ruimte. Tijdens de dreumestijd ontwikkelen de grove en fijne motoriek zich verder en deze worden steeds uitgebreider. De leidster dient hierbij de motoriek te stimuleren, door creatieve spelletjes te doen.

3.4.3 Peuters (2 ½ - 4 jaar)

Kinderen kunnen en willen steeds meer. Ze worden stabiel en hun bewegingen zien er steeds vloeiender uit. Als leidster is het daarom belangrijk om ze regelmatig mee te nemen naar buiten. De tuin van de opdrachtgever is een veilige omgeving met alle ruimte om te rennen, fietsen of klimmen.

Belangrijke mijlpalen in deze periode zijn o.a. met twee benen tegelijk van een verhoging springen. Deze motorische ontwikkelingen hebben ook weer invloed op het zelfvertrouwen van het kind. Er zijn grote sprongen zichtbaar in de fijne motoriek. Hij/zij leert nieuwe vaardigheden zoals; veters strikken, rits dichtdoen en knopen dichtdoen. Tussen het 3e en 4e jaar krijgen kinderen ook een voorkeur voor de linker- of rechterhand. Het proces om de sluitspieren te leren beheersen begint rond de 2,5 jaar. De eerste stappen voor een zindelijkheidstraining kunnen dan ook gestart worden.

Positieve stimulering en complimenten geven door de leidster is hierbij belangrijk. Knutselen, gymmen en dansen zijn leuke manieren om de motorische ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

3.4.4. Kleuters (4-6 jaar)

Kleuters hebben al aardig wat controle over hun bewegingen. Zo kunnen ze rennen zonder te vallen en kunnen ze met een bal overweg. Het evenwichtsgevoel ontwikkelt zich sterk in deze fase, evenals de oog-handcoördinatie. Activiteiten als klimmen, glijden van de glijbaan, fietsen, gooien, vangen, hinkelen, balletje trappen, springen, tekenen, schilderen en kleien zijn populair. Ook de fijne motoriek verbetert in deze leeftijdsfase. Zo leert de kleuter de draad in een naald doen, binnen de lijntjes kleuren en knoopjes dicht doen. Kinderen hebben behoefte aan avontuur en mogelijkheden om deze vaardigheden te oefenen. De motorische ontwikkeling gaat met vallen en opstaan. Dat hoort erbij. Voor een leidster is het belangrijk om te zorgen voor een veilige omgeving. Het is goed om kinderen te laten weten dat je in de buurt bent om eventueel te helpen. Houd er rekening mee dat kleuters graag bewegen, maar snel moe zijn omdat ze nog niet over voldoende spierkracht beschikken. Als leidster is het belangrijk om qua bewegingsactiviteiten vooral op de grondvormen te richten, zoals klimmen, lopen, balanceren, klauteren, stoeien, et cetera. Ze zullen deze bewegingen snel onder de knie krijgen. Een bal vangen, gooien en schoppen gaat ook snel beter en met meer controle.

3.4.5 Kinderen in de basisschoolleeftijd (6 - 13 jaar)

In de leeftijd van de basisschool ontwikkelen de motorische vaardigheden nog steeds verder. Uiteindelijk zullen de kinderen nauwelijks hulp nodig hebben bij het uitvoeren van alledaagse activiteiten. Voor activiteiten die minder vaak voorkomen, kunnen de kinderen aangeven nog hulp te willen voor de uitvoering. Het is van belang dat de leidster een goede balans weet te vinden in de stimulering van de motoriek door activiteiten door het kind zelf uit te laten voeren en het besef dat een kind bij bepaalde activiteiten nog hulp nodig heeft.

3.5 Begeleiding en ondersteuning/coaching van de leidster door Kiddo Staff

Van de leidster wordt verwacht dat zij de kinderen stimuleert in hun ontwikkeling. Kiddo Staff begeleidt haar leidsters hierin en kan hier tevens mee onderzoeken hoe de leidster met de kinderen omgaat en/of ze dit doet conform het pedagogisch beleid.

Kiddo Staff heeft een pedagogisch coach in dienst. Tweemaal per jaar vindt er een bezoek bij de leidster plaats. Één bezoek zal een evaluatiegesprek zijn. Tijdens dit bezoek toetst Kiddo Staff de verschillende onderdelen van het Pedagogisch Beleidsplan en wordt het handelen van de leidster geobserveerd.

Het tweede bezoek zal een coaching gesprek zijn (3u per jaar). Door middel van verschillende onderdelen van het Pedagogisch Beleidsplan van Kiddo Staff wordt tijdens dit bezoek de ontwikkelbehoefte(n) van de leidster in kaart gebracht en kan inzichtelijk worden gemaakt van welke materialen zij gebruik kan maken om zichzelf, maar vooral ook de ontwikkeling van de kinderen op een specifiek gebied te stimuleren. Op deze wijze kunnen we met elkaar in kaart brengen op welk gebied behoefte is aan verdere ontwikkeling en/of begeleiding. De overige coaching zal plaats vinden door middel van observaties en/of groepscoaching.

Daarnaast volgens de leidsters jaarlijks 7 uur bijscholing (permanente educatie). Kiddo Staff maakt gebruik van KinderwijsTV. Leidsters kunnen, gericht op hun persoonlijk doelen, modules volgen.

Kiddo Staff werkt met het GROEI-OP-volgsysteem. Kiddo Staff adviseert de leidsters om na vier á vijf maanden te starten met het invullen van het GROEI-OP-volgsysteem. In de eerste vier maanden staat namelijk 'elkaar leren kennen' en de vertrouwensband centraal. Kiddo Staff vraagt twee keer per jaar (mei en november) aan de leidsters om de formulieren in te vullen. De bedoeling is dat dit ook besproken wordt met ouders. Het GROEI-OP-volgsysteem is een hulpmiddel voor een gesprek tussen de leidster en opdrachtgever/ouder over de ontwikkeling van hun kind(eren). Kiddo Staff zal dit tijdens haar evaluaties met de leidsters bespreken en willen inzien.

Het gaat erom dat de leidster in overleg met de ouders gaat over de ontwikkelingsgebieden van hun kind. Hierbij is belangrijk dat het aansluit op de kinderen en hun leeftijd. Er zijn dan ook twee versies van het GROEI-OP-volgsysteem beschikbaar; een versie voor kinderen van 0-4 jaar, en een versie voor kinderen van 4-13 jaar. Denk bij het invullen aan dingen zoals; Waar lopen de kinderen tegen aan? Wat vinden zij lastig of juist erg leuk en gaat hen gemakkelijk af? Welke activiteit of welk spelletje kan de leidster de kinderen aanbieden om de ontwikkeling op bepaalde vaardigheden positief te stimuleren, en wat kunnen de ouders doen? Hierbij is het belangrijk dat er een juiste inschatting wordt gemaakt van wat het kind wel of niet kan, waarbij de lat niet te hoog wordt gelegd.

Leidster en/of ouders kunnen Kiddo Staff te allen tijde benaderen voor advies.

**VOLG JE DE
ONTWIKKELINGEN
OF ONTWIKKEL
JE JEZELF**

Loesje

4. RICHTLIJNEN VAN HET GEZIN

De leidster biedt kinderopvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar in hun eigen leefomgeving. Daarbij is het de rol van de leidster om de kinderen te verzorgen en in hun ontwikkeling te begeleiden. Hiertoe is het belangrijk dat een aantal zaken van te voren wordt besproken en schriftelijk vastgelegd. Daarom zijn er richtlijnen opgesteld ten aanzien van het gezin.

4.1 Verslag van intake en gezinsinformatie van ouders

Indien een leidster op gesprek gaat bij een gezin (t.b.v. een nieuwe vacature) is het van belang dat zij op de hoogte is van de inhoud van de opdracht. Hiertoe krijgt zij naast de mondelinge informatie ook een verslag van de 1e intake van Kiddo Staff met alle achtergrondinformatie en de lijst met gezinsinformatie, die door de ouders is ingevuld. Hierin staan met name zaken over het karakter van de kinderen, opvoedingsstijl, regels m.b.t. speelgoed, televisie, computer, wie te bellen in geval van nood.

Met ouders worden voorgaand afspraken gemaakt over schermtijd. De leidster maakt afspraken over de max. schermtijd per dag en het moment van gebruik. Kiddo Staff adviseert hierin dat kinderen onder 1 jaar geen schermtijd hebben. Kinderen tussen 1 en 13 jaar max. 1 uur per dag. De leidster is een pedagogisch professional waarbij Kiddo Staff verwacht dat er geen gebruik gemaakt hoeft te worden van een scherm, maar dat er andere ontwikkelingsgerichte activiteiten worden aangeboden. Soms zijn er redenen die hier vanaf doen wijken, bv. ziekte en/of moeheid. Dan kan hier in overleg met ouders vanaf geweken worden. Kiddo Staff verwacht dat er bewust door de leidster wordt gekeken naar het type programma/filmpje. Kiddo Staff adviseert hierin om op tijden dat er schermtijd is, educatieve programma's aan te bieden. Dit kan zowel een filmpje of spelletje zijn.

Ten aanzien van het speelgoed geeft Kiddo Staff als advies om diversiteit in het speelgoed aan te bieden. Afhankelijk van de leeftijd van het kind. Hierbij kan de leidster denken aan het ordenen van speelgoed in diverse bakken en dit wisselend aan te bieden.

4.2 Dagritme/ pedagogisch werkplan

Naast het intakeverslag en de gezinsinformatie van de ouders adviseren wij de leidster een dagindeling/ pedagogisch werkplan te maken over de inhoud van haar baan (zie bijlage 1). Wij verzoeken dit na de eerste periode van kennismaking/vertrouwensband creëren op te stellen en om dit twee keer per jaar bij te werken (mei en november). Enerzijds als leidraad voor zichzelf en anderzijds als naslagwerk voor een collega, die haar werkzaamheden tijdens ziekte of vakantie zal waarnemen. De inhoud van het pedagogisch werkplan bestaat met name uit:

- de planning van de dag van begin tot einde
- regels m.b.t. eten, drinken, slapen, tijdstippen, gewoontes en allergieën
- huishoudelijke taken
- adresgegevens van de ouders, school, winkels, sportclubs, huisarts
- belangrijke routebeschrijvingen
- adresgegevens van vriendjes/vriendinnetjes/klasgenootjes
- lijst van belangrijke telefoonnummers (onder andere achterwacht)

4.3 Overdrachtschrift/groepsapp

Een overdrachtschrift/groepsapp dient als communicatiemiddel met de ouders. Zowel ouders als leidster kunnen hierin alle zaken bespreken, die mondeling niet aan de orde zijn geweest of waar geen tijd voor is geweest om ze te bespreken. Enerzijds blijven ouders zo op de hoogte van de ontwikkelingen van hun kind en van de activiteiten die met de kinderen zijn gedaan. Anderzijds is het voor de leidster belangrijk om te weten wat er zich op de dagen dat zij er niet was heeft afgespeeld. Als bijvoorbeeld een kind ziek is geweest, is dit belangrijk om te weten voor de leidster. Tenslotte kan het schriftje ook worden gebruikt om af en toe foto's in te plakken. Dit vindt tegenwoordig vaker digitaal plaats via een groepsapp (tussen ouders en leidster).

4.4 Bespreken van meningsverschillen met de ouders

Als leidster heb je de zorg voor en de verantwoordelijkheid over de kinderen in hun eigen omgeving. Het kan gebeuren dat je in een discussie of complexe situatie terecht komt met één of meerdere gezinsleden. Communiceer zo goed en open mogelijk en probeer gezamenlijk tot een oplossing te komen. Dit is in het belang van zowel de kinderen, de ouders als de leidster. De intentie is immers om de samenwerking zo optimaal mogelijk te continueren. Mocht er zich toch een situatie voordoen, waarin het lastig is om met de ouders bepaalde zaken te bespreken, dan kan de leidster altijd terecht bij Kiddo Staff, om zodoende tot een gezamenlijke oplossing te komen.

4.5 Noodsituaties

In de gezinsinformatie staat vermeld, wie te raadplegen in geval van nood. Belangrijk is dat deze nummers altijd up-to-date zijn. Hierbij gaat het vooral om nummers van ouders, GGD, ambulance en huisarts. Afhankelijk van de zwaarte van het noodgeval dienen eerst ambulance/arts/brandweer/politie(112)/ouders gewaarschuwd te worden. Bij Kiddo Staff staat onze betrokkenheid centraal. Na de eerste hulp en/of acties verzoeken wij de leidster om ook ons in te lichten over de situatie.

4.6 Verklaringen

Kiddo Staff acht het van groot belang om voor een aantal zaken goede juridische regelingen te kunnen bieden aan zowel ouders als aan de leidster. Daarom zijn er verklaringen omtrent het vervoer in bv. auto's, op de fiets en toediening van medicatie opgesteld. Deze verklaringen dienen zorgvuldig ingevuld en ondertekend te worden door ouders en leidster. Hieronder staan de belangrijkste verklaringen toegelicht. Daarnaast zijn er diverse verklaringen per gezin die op maat gemaakt kunnen worden. Denk hierbij; verklaring kat/hond, zelfstandigheidsverklaring, traploopverklaring, zwembadverklaring, inbakerverklaring en een buitenspeelverklaring. Deze verklaringen zijn gebundeld in één document en worden door de leidster bewaard op de opvanglocatie.

4.6.1 Autoverklaring

De autoverklaring betreft het vervoeren van kinderen in de auto, waarbij te allen tijde een auto-stoeltje gebruikt dient te worden en voor de allerkleinsten (0-1 jaar) de maxicosi. Bij kinderen is het van belang ze niet zonder toezicht alleen in de auto achter te laten. Het is belangrijk dat de vergrendelingssystemen goed werken. Daarnaast is het van belang dat er een kopie gemaakt wordt van de verzekering voor inzittenden van de opdrachtgever en leidster en een kopie gemaakt wordt van de AVP verzekering van opdrachtgever en leidster. Bij het vervoeren van kinderen in een auto, dient de leidster deze kopietjes bij zich te hebben.

4.6.2 Fietsverklaring

De fietsverklaring betreft het vervoer van kinderen op de fiets. Hierbij dient altijd gebruik te worden gemaakt van fietsstoeltjes, stepjes en ruggesteun. Bovendien dienen deze voorwerpen regelmatig te worden gecontroleerd. Kiddo Staff adviseert leidsters en ouders om de kinderen een fietshelm te laten dragen bij het zelfstandig fietsen, maar ook tijdens het meerijden voor- of achterop de fiets.

4.6.3 Geneesmiddelenverklaring

Met betrekking tot het toedienen van medicijnen is het leidster alléén na ondertekening van de verklaring met de ouders toegestaan om medicatie aan kinderen toe te dienen. Hierbij dient eerst een controle van bijsluiter en houdbaarheidsdatum plaats te vinden en in geval van bijwerkingen dient de leidster te weten bij wie dit gemeld moet worden. Bovendien moet duidelijk aangegeven zijn op welke tijdstippen en welke hoeveelheid er toegediend moet worden. Tevens mag de leidster alleen maar medicijnen toedienen, wanneer ouders daar zelf niet toe in staat zijn.

4.6.4 Buikliggingverklaring

Omdat wiegendood tegenwoordig nog steeds voorkomt bij zuigelingen, is het sterk af te raden om baby's op de buik te laten slapen. Kiddo Staff adviseert ook altijd aan de gezinnen dit niet te doen, tenzij er echt een goede reden (medische reden) voor is. Hier geeft Kiddo Staff alleen advies in, het blijft de beslissing van de ouders. De buikliggingverklaring dient als schriftelijke bevestiging dat ouders het toestaan om hun baby op de buik te laten slapen. De verklaring dient dan ook door ouders en de leidster ondertekend te worden.

4.7 Risico-inventarisaties

Met het oog op de veiligheid en gezondheid van zowel de kinderen als van de leidster vindt jaarlijks een risico-inventarisatie binnen de woning van de opdrachtgevers plaats. Van deze risico-inventarisatie wordt door Kiddo Staff een mail opgesteld inclusief actiepunten. Deze wordt met zowel de ouders als met de leidster besproken. Vervolgens wordt de risico-inventarisatie via Sign Request naar ouders en leidster gestuurd. Zij kunnen dit document digitaal tekenen en opslaan. Indien er aandachtspunten zijn, maakt Kiddo Staff een actieplan. Dit actieplan is onderdeel van de risico-inventarisatie. Leidsters zijn verantwoordelijk dat de acties vanuit het actieplan worden uitgevoerd en heeft hierover contact met ouders. Leidsters geven hierover een terugkoppeling aan Kiddo Staff.

De opvang en verzorging van de kinderen vindt plaats in de eigen kindvriendelijke omgeving, op een natuurlijke wijze afgestemd op hun leeftijd. Met name rondom de risico-inventarisaties voor veiligheid en gezondheid en het pedagogisch beleidsplan, geeft Kiddo Staff richtlijnen ten behoeve van de eisen voor de beschikbare ruimtes.

4.8 Bereikbaarheid

De leidster dient te allen tijde telefonisch bereikbaar te zijn. Alle leidsters hebben een mobiele telefoon en dienen deze bij zich te hebben tijdens werkuren.

Bij de Oppas

Kunnen wij onszelf zijn

Voelen wij ons geborgen

Krijgen we veel knuffels

Mogen we spelen en ravotten

Eten wij altijd wat lekkers

HIER MAG JE ALTIJD KIND ZIJN

Is er altijd aandacht voor ons

Gezelligheid staat voorop

Wat hier gebeurt, blijft hier

Altijd fijn om bij de Oppas te zijn

BIJLAGEN

Bijlagen 1 – pedagogisch werkplan

